Tilsynsrapport

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet

Delvis unntatt offentlighet, jf. Offl. § 13 første ledd, jf. Fvl. § 13 første ledd nr. 1 (gjelder tekst i rødt)

Vår ref.:	*26/02016-8*
Saksbehandler.:	*Birk Aarseth Grindal*
Dato:	*19. oktober 2026*

Hendelsesbasert tilsyn med laserbruk ved [redacted] under russearrangement på Kadettangen

1. Innledning

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) gjennomførte 30. mai 2026, i samarbeid med politiet, tilsyn med laserutstyr i åtte russebusser ved et russearrangement på Kadettangen i Sandvika.

Basert på informasjon DSA hadde mottatt om at det var rapportert om alvorlige øyeskader hos flere russ knyttet til laserbruk under russefeiringen, gjennomførte DSA en kontroll med russebussene. Tema for tilsynet var å undersøke laserbruk på russebusser.

Tilsynet ble gjennomført som et uanmeldt hendelsesbasert tilsyn på bakgrunn av den siste tids hendelser. DSA avdekket brudd på strålevernloven og strålevernforskriften. I samarbeid med politiet ble det, med hjemmel i strålevernloven § 19, beslaglagt flere lasere i de undersøkte russebussene.

Til stede fra DSA var:

Ingeborg Mork-Knutsen	avdelingsdirektør, tilsynsleder
Birk Aarseth Grindal	rådgiver, medkontrollør

I tillegg var Erlend Frigaard, politioverbetjent fra Oslo Politidistrikt til stede etter anmodning fra DSA for å bistå med beslag etter strålevernloven § 19.

Etter samtale med Oslo Politidistrikt (Oslo PD) v/kriminalvakten lørdag formiddag ble DSA varslet om at Oslo PD var kjent med at arrangøren Kveik Prosjektbyrå AS ikke ville tillate bruk av laser på russearrangementet på Kadettangen, og at Kveik Prosjektbyrå AS selv skulle gjennomføre kontroll av laserutstyr på russebusser på russetreffet, 30. mai 2026.

DSA tok kontakt med Kveik Prosjektbyrå AS om ettermiddagen den 30. mai som orienterte om at det var observert laserutstyr installert på taket av en av russebussene på arrangementet. DSA varslet ved ankomst at vi ville gjennomføre et tilsyn med laserutstyr i russebusser ved arrangementet. I ettertid har DSA identifisert flere virksomheter som har leid ut laserutstyr som ble beslaglagt av Oslo PD under tilsynet. Virksomhetene vil bli fulgt opp særskilt for det laserutstyret de har leid ut. Denne tilsynsrapporten retter seg mot funn knyttet til laserutstyr som [redacted] var i besittelse av under tilsynet.

Tilsynet var hjemlet i strålevernloven § 18.

2. Aktuelt regelverk

- Lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling (strålevernloven)
- Forskrift 16. desember 2016 nr. 1659 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften)

3. Bakgrunn, omfang og gjennomføring

DSA har fulgt nøye med på den siste tids hendelser der flere russ har fått alvorlige øyeskader, antageligvis i forbindelse med uforsvarlig laserbruk på og i russebusser flere steder i Norge. På bakgrunn av dette valgte DSA etter varsel om at lasere var montert i og på en av disse bussene å aksjonere mot flere russebusser under arrangementet på Kadettangen 30. mai 2026. DSA ble informert om at opptil 12 busser skulle delta på arrangementet på Kadettangen og valgte derfor å gjennomføre en kontroll ved dette arrangementet, i samarbeid med politiet.

DSA legger til at den siste tids hendelser har medført at situasjonsbildet har vært til dels uoversiktlig der flere personer har fått alvorlige og varige øyeskader, der årsaken trolig er uforsvarlig laserbruk forårsaket av lasere installert i og på russebusser.

Tilsynet ble varslet til arrangøren ved ankomst 16:30, 30. mai 2026. Under tilsynet ble det gjennomført kontroll av de åtte bussene på stedet. Tilsynet varte i overkant av en time, frem til 17:45.

4. **Generelle inntrykk**

DSA gjorde funn av lasere i og på flere russebusser som stod parkert på arrangementsområdet. På taket av en russebuss gjorde DSA funn av flere lasere. Disse laserne har blitt identifisert å ha blitt installert, håndtert og brukt av [redacted]

Flere lasere merket «Clubmax IP 20W RGB» var fastmontert på taket av russebussen Larven med reg.nr. BS 25304. Utgangsvinduene var rettet ut fra den ene siden av bussen. [redacted] opplyste under tilsynet at laserstrålene var vinklet oppover for å unngå å treffe publikum. På grunn av områdets utforming vurderer DSA det likevel som vanskelig å innrette laserne slik at personer i nærheten eller passerende flytrafikk ikke kunne bli eksponert. Merkingen av laserne var heller ikke i tråd med laserstandarden NEK EN 60825-1.

5. Funn under tilsynet - avvik og anmerkninger

5.1. Definisjoner

- Avvik – manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.
- Anmerkninger – forhold som er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.
- Kommentar – benyttes for å forklare eller underbygge avvik eller anmerkninger.

5.2. Avvik

Avvik 1: Uforsvarlig strålebruk av laseranlegg montert på taket av en russebuss
Hjemmel: *Strålevernloven § 5*
Kommentarer: *Enhver tilvirkning, import, eksport, transport, overdragelse, besittelse, installasjon, bruk, håndtering og avfallsdisponering av strålekilder skal være forsvarlig, slik at det ikke oppstår risiko for dem som utøver virksomheten, andre personer eller miljøet. Under tilsynet ble det avdekket at* [redacted] *hadde håndtert og innrettet laserutstyret på en måte som ikke i tilstrekkelig grad hindret at laserstrålene kunne treffe personer eller passerende lufttrafikk. Vedkommende som installerer, håndterer og bruker laserutstyr har et særlig ansvar for å påse at en slik installasjon og håndtering er forsvarlig og ikke kan medføre en uforsvarlig bruk av laserne.*

Avvik 2: *Laserne var ikke merket, klassifisert og produsert i samsvar med laserstandarden*
Hjemmel: *Strålevernforskriften § 35*
Kommentarer: *Produsent, importør, forhandler, eier og bruker skal påse at lasere er merket, klassifisert og produsert i samsvar med laserstandarden NEK EN 60825-1. Under tilsynet ble merkingen av de fastmonterte laserne på taket av en russebuss vurdert til å ikke oppfylle laserstandarden. Merkingen var fraværende og manglet alle komponenter som skal påføres laserne for å oppfylle laserstandarden. Vedkommende som er ansvarlig for installasjon, håndtering og bruk har et særskilt ansvar for å påse at laserne er merket, klassifisert og produsert i samsvar med NEK EN 60825-1.*

Det ble ikke gitt anmerkninger under tilsynet.

6. Oppfølging etter tilsynet
DSA vil i oversendelsesbrevet til tilsynsrapporten varsle pålegg om retting av avvikene som er avdekket under tilsynet. Vedkommende vil bli bedt om å dokumentere hvilke tiltak som er iverksatt for å sikre at laserutstyr klasse 3B og 4 ikke lenger leies ut, overdras, installeres eller på annen måte gjøres tilgjengelig for uforsvarlig bruk i eller på russebusser.

Avvikene lukkes først når DSA har mottatt og vurdert dokumentasjonen som viser at forholdene er rettet, og at vedkommende har etablert tilstrekkelige rutiner og forebyggende tiltak for å hindre gjentakelse.

7. Offentlighet i forvaltningen
Endelig tilsynsrapport vil bli lagt ut på DSAs hjemmeside, www.dsa.no, etter at etter at den er oversendt [redacted] og kommentarfristen har gått ut. Rapporten er også tilgjengelig via postjournal hos DSA. I samsvar med offentleglova og forvaltningsloven vil deler av rapporten (gjelder tekst i rødt) bli unntatt offentlighet.

Med hilsen

Bård Olsen
seksjonssjef

Birk Aarseth Grindal
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.